

SVT.se

PROCESSEN

58 min

- Jag började gråta, så kändes det ändå men vad bra, herregud, då vet jag att då är det ju ingenting, berättar "Erik".

Foto: svt

"Erik"

anses skyldig till incest trots att åklagaren släppt fallet

Efter att Eriks dotter på dagis berättat om sexuella aktiviteter med sin pappa tog en lång mardröm sin början. Trots att åklagaren **la ner utredningen** mot Erik tror **socialtjänsten fortfarande att han är skyldig**. Och sin dotter har han **inte träffat på ett och ett halvt år**.

UG - PROCESSEN

Så gjorde vi reportaget Processen

Nils Hanson: Därför sänder vi kvällens program

Föräldrar vittnar om sexliknande lek

"Socialtjänsten ska se till barnets bästa"

Incestmisstanken som inte går att tvätta bort

Den 2 april förra året lämnade Erik sin treåriga dotter Ellen på dagis som vanligt. Två dagar senare blev han kallad till polisen. Dagspersonalen hade slagit larm efter att Ellen under mellanmålet sagt "Jag suger min pappas kuk".

- Då får jag ett samtal att polisen vill att jag ska komma. Och jag åker ner. Och när jag kommer ner till polisen så plockar de av mig alla mina verktyg utan att tala om varför eller någonting och jag får ta av mig mina arbetsbyxor och får ett par mjukisbyxor istället, och sen blir jag inlåst, säger Erik.

Erik fick veta att han var misstänkt för sexuella övergrepp på sin dotter.

- Samtidigt som det bara brast för mig, jag började gråta, så kändes det ändå men vad bra, herregud, **då vet jag att då är det ju ingenting**. Prata med mig nu så kommer ni förstå att det här stämmer ju inte.

Men Erik anhölls och häktades.

Två utredningar startades, en där polisen skulle utreda om något brott begåtts, och en annan där socialtjänsten skulle avgöra om Ellen behöver skydd.

Men utredningarna kom att präglas av stora brister.

Uppdrag granskning har låtit en av Sveriges främsta experter på förhör med barn, professorn i barn- och ungdomsvetenskap **Ann-Christin Cederborg, läsa igenom utskriften av det förhör som gjordes med Ellen**, och hon är kritisk. Polisen frågar Ellen bland annat om hon har sett pappas snopp.

- Det är alltså en **ledande fråga** för det går att svara ja eller nej på det. Och det har hon ju. Och så säger flickan: Fast jag gillade hans snopp. Jaha? Och sen kommer polisen "Vad gör du då, när du?" **Hon har inte sagt att hon gör någonting**. Det är polisen som för in att någonting görs. Där tycker jag att det är **väldiga brister**, säger Ann-Christin Cederborg.

Efter veckor i häkte beslutade åklagaren att avskriva alla misstankar mot Erik. Han släpptes och trodde att livet snart skulle återgå till det normala.

Men processen hade precis tagit sin början. Utredare från **socialtjänsten** som lyssnat på förhöret med Ellen var **övertygade om att Erik trots allt är skyldig**. Bara två veckor innan åklagaren beslutade att inte väcka åtal slog socialtjänstens utredare i sin utredning fast att Erik var skyldig till de anklagelser som riktats mot honom:

"Ellen' är ett litet barn vars hälsa och utveckling tagit skada av att hon varit utsatt för sexuella övergrepp och försummelse hos sin pappa."

Bo Edvardsson, docent i psykologi, är expert på socialtjänstens utredningsarbete. Han dömer ut utredarnas slutsatser.

- **Det visar på en förbluffande amatörism, utredningsmetodiskt, att skriva den här meningen**. Dessutom är det ju hänsynslöst mot den som drabbas av meningen. Det är ju så att Sverige är anslutet till Europakonventionen och enligt den så ska alla betraktas som oskyldiga till dess att de är dömda i domstol för någonting. Här kan man ju tala om att socialtjänsten gör sig till domare och talar om vad som har hänt, säger Bo Edvardsson.

I utredningen står att Erik varit inbjuden att delta i utredningen men valt att avstå. Men **Erik har aldrig blivit kallad**, något som **strider mot praxis** inom socialtjänsten som säger att alla berörda parter i en barnavårdsutredning ska ges möjlighet att delta.

Trots att polisens förundersökning ännu inte var färdig och Erik inte dömts för något brott slog socialtjänstens utredare alltså fast att Erik utsatt Ellen för sexuella övergrepp.

Socialtjänstens verksamhetschef i den aktuella kommunen säger i ett telefonsamtal med Uppdrag granskning:

- Vi jobbar ju inte med bevis på det sättet, utan vi jobbar mer med att undersöka barnets situation och om barnet behöver stöd på något sätt.

Socialtjänsten fick i uppdrag av tingsrätten att göra en ny utredning, nu om vem som i fortsättningen bör ha vårdnaden om Ellen. Varken i den eller i den första utredningen från socialtjänsten har utredarna pratat med Ellen, vilket strider mot socialtjänstens egna riktlinjer.

Utredningen kom fram till att Ellens mamma bör ha fortsatt ensam vårdnad om henne och att Erik och Ellen inte bör träffas utan en kontaktperson närvarande.

Vårdnadsutredaren riktade nu framförallt in sig på Eriks psykiska hälsa efter att han varit deprimerad och försökt ta sitt liv.

Men hos vuxenpsykiatrien där Erik behandlades gjorde man bedömningen att han var fullt kapabel att ta hand om sin dotter. Även överläkare Mikael Landén på psykiatricentrum vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg avfärdar utredarens argument.

- Det är faktiskt oroande att det vi dokumenterar i helt vanliga journaler beskriver depressionen men inget annat. Det kan alltså användas emot en i ett sådant här rättsmål.

Vad tycker du om det?

- Det finns ingen koppling. För det är återigen det här att man börjar med den sexuella anklagelsen - och sen bygger man på hela den här depressionshistorien. Och då har vi ett luftslott för depressionshistorien som vi bara kan avfärda, säger Mikael Landén.

Reporter: Jorun Collin

Text: Magnus Sandelin

Fotnot: Erik, Ellen och Sofie är fingerade namn.

PUBLICERAD: 03 september 2013 16:26

Rekommendera

459

Tweeta

17

g+1

0